

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В ЗВО

Сидоренко Тетяна Валеріївна

к. н. з соціальних комунікацій, доцент

Сидоренко Алла Іванівна

к.п.н., доцент

ВП «Миколаївська філія КНУКіМ»

м. Миколаїв, Україна

Вступ./Introduction. Ключовими завдання МОН України є впровадження цифрової трансформації освіти й науки. Формат такої діяльності пов'язаний із сучасними глобальними викликами, головним із яких є перехід суспільства від індустріальної епохи до цифрової, інформаційно-технологічної [5]. Пріоритетними завдання міністерства є: затвердити Концепцію цифрової трансформації освіти й науки України; забезпечити учасників освітнього процесу електронними освітніми ресурсами; створити умови для підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти з інформаційно-цифрової компетентності; забезпечити функціонування програмно-апаратного комплексу «Автоматизований інформаційний комплекс освітнього менеджменту» (ПАК «АІКОМ»); запустити інформаційну систему управління професійною (професійно-технічною) освітою (EMIS); модернізувати Єдину державну електронну базу з питань освіти (ЄДЕБО); створити онлайн-платформу для комунікації між учасниками інноваційного процесу («Наука та бізнес»); реалізувати проєкт SELFIE у пілотних школах і закладах професійної освіти платформа для самооцінки закладами освіти стану своєї цифрової готовності; приєднатися до процесів створення та розбудови Європейської хмари відкритої науки (EOSC); удосконалити та наповнювати контентом платформу «Всеукраїнська школа онлайн» [5, 6].

В Україні відбуваються процеси глобалізації і діджиталізації. Діджиталізація - переведення інформації у цифрову форму. Не обходить стороною це й освіту. Використання цифрових технологій дозволяє досягти свободи творчості учасників педагогічного процесу.

Ціль роботи./Aim. Дослідження цифрової трансформації освітнього процесу ЗВО в умовах формування інформаційного суспільства.

Матеріали та методи./Materials and methods. Методи аналізу, синтезу, узагальнення. Огляд відповідних джерел і літератури, зокрема окремих наукових досліджень, практик фахівців.

Результати та обговорення./Results and discussion. В різних джерелах використовуються декілька варіантів терміну: «цифровізація», «діджиталізація/дигіталізація» та «інформатизація» і також існують прикметники – «цифровий» та «діджитальний».

Digitalization (цифровізація) – це початкове створення нового продукту в цифровій формі. Тому ключова відмінність цифровізації складається в створенні нового інноваційного продукту, з новим функціоналом і споживчими властивостями [1].

На світовому економічному форумі в Давосі (2019) визначено перелік найбільш перспективних цифрових технологій, серед яких: мобільні технології; хмарні технології; біометричні технології; блокчейн; віртуалізація; доповнена реальність; аддитивні технології (3D-друк); штучний інтелект.

Кабінет міністрів України в січні 2018 року ухвалив розпорядження № 67-р «Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки» [3]. Також було затверджено план заходів щодо її втілення, який затвердив Концепцію розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки. Згідно з цією концепцією, «цифровізація» – це насичення фізичного світу електронними та цифровими пристроями, інструментами, системами та впровадження електронного зв'язку між ними, що фактично уможлиблює віртуальну та фізичну інтегровану взаємодію, тобто створює кіберфізичний простір.

Основною метою цифровізації є інтеграція цифрової трансформації в існуючі сектори та створення нових секторів економіки, трансформація сфер життя на більш ефективні та сучасні галузі. Розвиток можливий, коли ідеї, дії, ініціативи та програми, пов'язані з діджиталізацією інтегруються в програми

розвитку всіх рівнів від національних до вузькогалузевих стратегій.

Цифровізація освітніх процесів дає поштовх цифровим трансформаціям у системі освіти. Нові цифрові технології дозволяють створювати і поширювати величезні обсяги інформації майже необмеженому колу осіб - швидко, якісно, дешево. Тому процес оцифрування охопив різні верстви сучасного суспільства: керування державою, економікою, бізнесом тощо.

Під цифровою трансформацією розуміємо процес діджиталізації, що спрощує доступ до інформації. Це поняття науковці тлумачать як способи приведення будь-якого різновиду інформації в цифрову форму з використанням цифрових технологій.

Сутнісними характеристиками цифрових технологій є: мобільність, доступність та безкоштовність; зберігання та використання інформації незалежно від місця знаходження; відсутність необхідності оновлення та встановлення програмного забезпечення, так як технології «стали хмарними».

Таким чином, одним з викликів діджиталізованого суспільства є готовність педагога до цифрової трансформації процесу навчання, проектування індивідуальної освітньої траєкторії та організації сучасного процесу педагогіки партнерства між студентами та викладачами.

Аналіз електронних інформаційних ресурсів кадрових агенств України дозволив зафіксувати певні тенденції підбору компаніями та установами кваліфікованих фахівців, що актуалізують необхідність розвитку особистісної гнучкості, комунікативності, адаптивності, рефлексивності, які визначено науковцями як *soft skills* та вмінь застосування можливостей цифрових технологій. Вирішення зазначеного можливе лише при впровадженні в систему освіти перспективних передових технологій, таких як цифрові, зокрема, для організації сучасної освітньої взаємодії. Отже, в системі національної освіти зумовлено необхідність гнучкого реагування на потреби у кадрах високої кваліфікації, конкурентоздатних, що передбачає оновлення способів і засобів комунікації.

Серед Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року є

забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх [4]. Отже, сучасні заклади освіти не залишатися осторонь цифрової трансформації. Новітні технології стали невід'ємною частиною навчального процесу. А швидкість, доступність матеріалів у режимі реального часу, міждисциплінарний контент стають основними векторами розвитку цифрової освіти. Основоположними принципами в освіті, де викладачі стають координаторами, направляючи учнів в онлайн- і офлайн-режимі, стають мотивація та ентузіазм.

Сьогодні важливо, щоб інтерактивне обладнання в навчальному закладі відповідало не лише вимогам МОН, а й потребам найближчих декількох років. Воно має біти уніфікованим тою мірою, щоб досвід його використання був актуальним як в Україні, так і за її межами, а також на різних типах пристроїв. Саме тому найкращим вибором буде обладнання, що визнане в усьому світі, яким користуються тисячі навчальних закладів і мільйони користувачів, яке побудоване на відкритій платформі, що забезпечує легке опанування [2].

Діджиталізація освіти сьогодні є головним трендом розвитку освітніх систем майже у всіх країнах світу. Сучасні цифрові можливості масштабні та багатогранні. Рівень сучасних інформаційних технологій дозволяє вирішувати низку питань, зокрема впровадження цифрових інструментів в практику ЗВО: розробка і впровадження дистанційних курсів, створення електронних підручників, використання інтерактивних дошок, хмарних технологій, освітніх платформ та ін.

Висновки./Conclusions. В Україні відбуваються процеси глобалізації і діджиталізації. Не обходить стороною це й освіту. Використання цифрових технологій дозволяє досягти свободи творчості учасників педагогічного процесу. Спостерігається незворотність процесів діджиталізації освітнього простору. Це обумовлює перехід до якісно нового рівня побудови міжособистісної взаємодії між учасниками освітнього процесу, зокрема, з використанням можливостей цифрових технологій. Навчання відбуватиметься через додатки та платформи, а штучний інтелект і віртуальна реальність

відкриють нові можливості для освіти та будуть сприяти подальшому розвитку ключових компетентностей.

Відповідно до таких завдань кожен педпрацівник сучасного освітнього простору повинен мати необхідні компетенції XXI століття - сформовану інформаційно-цифрову компетентність. Цифрові навички (digital-skills) сучасних здобувачів вищої освіти стануть основою формування в них професійних навичок (hard-skills) та побудови успішної професійної кар'єри.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ/BIBLIOGRAPHY:

1. Бригадир В. Вплив діджиталізації на суспільний добробут населення країни. Міжнародні відносини. Серія «Економічні науки. 2019. № 20. Том 1. С. 79-81.
2. Діджиталізація освіти та суспільства. Коли мультимедійна панель необхідна, а значить доступна. URL: <https://prometheanworld.com.ua/dydzhytalizatsiya-osvity-ta-suspilstva/>.
3. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67-р. Офіційний вісник України. 2018. № 16. С. 560.
4. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: схвалено Указом Президента України від 30 вересня 2019 року. 2019. № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>.
5. Маргулов А. Х. Діджиталізація освіти: контекст освітніх трендів. Соціально-гуманітарні виміри правової держави : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 30 квітня 2021 р.). Дніпро : ДДУВС, 2021. С. 182-183.
6. Цифрова трансформація освіти і науки є однією з ключових цілей МОН на 2021 рік. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/cifrova-transformaciya-osviti-i-nauki-ye-odniyeyu-zklyuchovih-cilej-mon-na-2021-rik-sergij-shkarlet>.